

POLITIKA PREPREČEVANJA SPOLNEGA IZKORIŠČANJA IN ZLORABE TER ZAŠČITE UPORABNIKOV

21. 11. 2025

epeka@epeka.si www.epeka.si

1. člen

Namen in temeljna zaveza

Združenje EPEKA, so. p., pri vseh dejavnostih spoštuje človekovo dostojanstvo, človekove pravice, telesno in duševno integriteto ter pravico vsake osebe do varnosti. Ta politika določa obvezna pravila za preprečevanje spolnega izkoriščanja in spolne zlorabe, varno prijavljanje, zaščito prizadetih oseb, obravnavo sumov in odgovornost za kršitve.

EPEKA uveljavlja ničelno toleranco do spolnega izkoriščanja in zlorabe. To pomeni, da nobenega tovrstnega ravnanja ne opravičuje, vsako prejeta prijavo ali utemeljen sum obravnava pravočasno in nepristransko ter glede na ugotovitve in zakonodajo sprejme zaščitne, pogodbene, delovnopravne in druge ustrezne ukrepe. Ničelna toleranca ne pomeni avtomatične ugotovitve krivde brez poštenega postopka.

Politika izhaja iz standardov Združenih narodov za zaščito pred spolnim izkoriščanjem in zlorabo (Prevention of Sexual Exploitation and Abuse – PSEA), zlasti iz pravil ST/SGB/2003/13 in Protokola ZN iz leta 2018 o obtožbah glede spolnega izkoriščanja in zlorabe pri izvajalskih partnerjih, ter upošteva veljavne predpise Republike Slovenije.

2. člen

Področje veljavnosti

Ta politika velja za vse zaposlene ne glede na vrsto pogodbe ali obseg zaposlitve, člane organov EPEKA, projektne in programske vodje, prostovoljce, praktikante, študente, zunanje strokovnjake, svetovalce, tolmače, izvajalce dejavnosti in vse druge fizične osebe, ki delujejo v imenu EPEKA ali v okviru njenih projektov (v nadaljevanju: osebe).

Politika se uporablja pri delu v prostorih EPEKA, na terenu, pri izobraževanjih, dogodkih, mobilnostih, potovanjih, nastanitvah, v digitalnem okolju ter v vsaki drugi okoliščini, povezani z dejavnostmi EPEKA. Prepoved velja tudi zunaj običajnega delovnega časa, kadar ravnanje izvira iz položaja, zaupanja ali dostopa, pridobljenega z delom pri EPEKA.

Posebna pozornost je namenjena otrokom in mladostnikom ter drugim osebam, ki so lahko zaradi socialnega položaja, revščine, oviranosti, odvisnosti od pomoči, jezikovnih ovir, migracijskega statusa, travmatičnih izkušenj ali drugih okoliščin izpostavljene večjemu tveganju. Pravila veljajo enako pri delu z odraslimi in otroki. Za dejavnosti zunaj Slovenije se poleg te politike upoštevajo tudi veljavna pravila države izvajanja in pogodbeni standardi; uporablja se strožji dopustni zaščitni standard.

3. člen

Pomen izrazov

Spolno izkoriščanje pomeni dejansko zlorabo ali poskus zlorabe ranljivega položaja, neenakosti moči ali zaupanja za spolne namene, vključno s pridobivanjem ali pričakovanjem denarne, družbene, poklicne, politične ali druge koristi.

Spolna zloraba pomeni dejansko ali zagroženo poseganje v spolno integriteto, zlasti s silo, prisilo, grožnjo, prevaro, zlorabo položaja ali v razmerah neenake moči oziroma kadar svobodna in informirana privolitev ni mogoča. Pojem se za potrebe te politike uporablja kot zaščitni standard in ni omejen le na dejanja, ki izpolnjujejo znake kaznivega dejanja.

Spolno nadlegovanje je neželjeno verbalno, neverbalno, fizično ali spletno ravnanje spolne narave, ki posega v dostojanstvo ali ustvarja zastrašujoče, sovražno, ponižujoče ali žaljivo okolje. Kadar zadeva delovna razmerja, veljajo tudi ustrezna pravila Zakona o delovnih razmerjih.

Otrok je za potrebe te politike vsaka oseba, mlajša od 18 let. **Uporabnik** je vsaka oseba, ki prejema ali želi prejeti storitev, pomoč, podporo ali koristi dejavnosti EPEKA. **Prizadeta oseba** je oseba, ki zatrjuje, da je bila izpostavljena spolnemu izkoriščanju ali zlorabi; uporaba tega izraza ne prejudicira ugotovitev postopka. **Prijavitelj** je vsaka oseba, ki v dobri veri opozori na sum ali zaznano kršitev.

4. člen

Prepovedana ravnanja in meje strokovnega odnosa

Vsemu osebju so **brez** izjeme prepovedani spolno izkoriščanje, spolna zloraba, spolno nadlegovanje, trgovina z ljudmi za spolne namene, nagovarjanje k takšnim dejanjem, omogočanje njihove izvršitve ter prikrivanje ali namerno oviranje obravnave prijav.

Prepovedano je ponujati, obljubljeni, dajati, zahtevati ali sprejemati denar, delo, nastanitev, status v programu, storitve, projektna sredstva, materialno pomoč, informacije, zaščito ali druge koristi v zameno za spolne odnose, spolne usluge, intimne fotografije ali drugo spolno ravnanje. Pomoč in sodelovanje v programu ne smeta biti nikoli pogojevana z intimnostjo ali spolnim vedenjem.

Kakršna koli spolna aktivnost osebja z osebami, mlajšimi od 18 let, je po tej politiki prepovedana, ne glede na morebitno drugačno starost privolitve po lokalnih predpisih. Zmotno prepričanje o starosti ne opravičuje kršitve te organizacijske prepovedi. Ta določba je strožji notranji standard PSEA in ne trditev, da je vsako takšno ravnanje po slovenskem kazenskem pravu nujno kaznivo.

V času, ko uporabnik prejema storitve EPEKA, so spolna in intimna razmerja med njim ter članom osebja, ki odloča o njegovi vključitvi, pomoči, pravicah, koristih ali z njim neposredno dela v položaju zaupanja oziroma odvisnosti, prepovedana. V vseh drugih primerih morebitnega intimnega razmerja z uporabnikom mora član osebja nemudoma razkriti konflikt interesov odgovorni osebi in se umakniti iz odločanja ter neposrednega dela z zadevnim uporabnikom; razkritje samo po sebi ne pomeni dovoljenja za izkoriščevalsko ravnanje.

Prepovedani so tudi neželjeno dotikanje, spolno obarvane šale ali sporočila, grožnje, pritiskanje k razkritju intimnih podatkov, nepooblaščenno snemanje, širjenje intimnih vsebin ter izkoriščanje komunikacijskih kanalov in **osebnih** podatkov uporabnikov za zasebne spolne namene.

5. člen

Temeljna načela zaščite in odzivanja

Pri izvajanju te politike EPEKA ravna po načelih varnosti, preprečevanja nadaljnje škode, osredotočenosti na prizadeto osebo, nediskriminacije, spoštovanja človekovih pravic, otrokove največje koristi, zaupnosti, sorazmernosti in nepristranskosti.

Prizadeti osebi se prisluhne brez obtoževanja in pritiskov; ne zahteva se, da bi sama raziskovala dogodek, se soočila z domnevnim povzročiteljem ali sodelovala v internem postopku kot pogoj za pomoč. Njene želje in informirana privolitev se upoštevajo v največji meri, kolikor je to združljivo z zakonskimi obveznostmi prijave in zaščite otrok oziroma drugih ogroženih oseb. Omejitve zaupnosti se pojasnijo čim prej.

Vsi vključeni so upravičeni do poštene obravnave. Za osebo, na katero se prijava nanaša, velja domneva nedolžnosti v kazenskopравnem smislu, pri internih postopkih pa se spoštujeta pravica do izjave in nepristranska presoja, ne da bi se pri tem odlašalo z **nujnimi** zaščitnimi ukrepi.

6. člen

Odgovornosti vodstva in članov osebja

Vodstvo EPEKA zagotavlja izvajanje politike, ustrezne kadrovske, finančne in organizacijske pogoje, imenovanje kontaktnih oseb PSEA, usposabljanja, varne poti za prijave, obravnavo primerov in spremljanje tveganj. Vodje projektov načela PSEA vključujejo v načrtovanje, partnerstva, delo na terenu in obveščanje uporabnikov.

Vsak član osebja mora spoštovati to politiko, aktivno prispevati k varnemu okolju, poznati prijavne poti, brez odlašanja prijaviti sum ali informacijo o možni kršitvi in sodelovati v postopkih v okviru zakona. Za notranjo prijavo **ni potrebno dokazovati kršitve**; zadostuje skrb v dobri veri, ki temelji na zaznanih okoliščinah ali prejeti informaciji.

Osebe ne sme obljubljati popolne tajnosti, izvajati samostojnih zaslišanj, zbirati občutljive dokumentacije brez pooblastila ali posredovati informacij sodelavcem, ki jih za zaščito in obravnavo ne potrebujejo. Kadar prejme neposredno razkritje, zagotovi miren, varen odziv, po potrebi takojšnjo pomoč in povezavo s pooblaščen kontaktno osebo.

7. člen

Kontaktna oseba PSEA in neodvisnost postopka

Pred uveljavitvijo politike vodstvo s pisnim sklepom imenuje **kontaktno osebo za PSEA in nadomestno oziroma alternativno kontaktno osebo**. Imenovani osebi sta usposobljeni za sprejem varnih prijav, začetno oceno tveganja, napotitve in vodenje evidenc. Njuni aktualni podatki so dostopni zaposlenim, prostovoljcem, uporabnikom in javnosti.

Kontaktna oseba PSEA ne sme obravnavati zadeve, kadar je sama vpletena, v podrejenem odnosu ali v drugem konfliktu interesov. Prijave zoper kontaktno osebo prejme alternativna kontaktna oseba oziroma vodstvo. Prijave zoper predsednika, vodstvo ali drug organ EPEKA se posredujejo nevpletenemu pristojnemu organu društva po statutu ali neodvisnemu zunanjemu strokovnjaku, določenemu s sklepom pristojnega organa. Oseba, na katero se prijava nanaša, ne sodeluje pri **njeni** obravnavi ali odločanju o ukrepih.

8. člen

Zaposlovanje, vključevanje prostovoljcev in preverjanje

EPEKA že pred zaposlitvijo ali vključitvijo v delo z uporabniki uporabi sorazmerne zaščitne postopke: preverbo strokovne ustreznosti, reference predhodnih delodajalcev oziroma organizacij, kjer je to dopustno, ter podpisano izjavo kandidata o relevantnih preteklih ugotovitvah spolnega izkoriščanja, zlorabe ali nadlegovanja in o morebitnem prenehanju sodelovanja med preiskavo. Pri preverjanju referenc se spoštujejo pravila varstva osebnih podatkov.

Kandidat poda resnične in popolne podatke v obsegu, ki je potreben in zakonito dopusten za presojo primernosti. Kjer zakon za delo z otroki ali drugimi ranljivimi osebami določa posebne omejitve ali možnost preverjanja uradnih evidenc, EPEKA izvede samo zakonita preverjanja in pridobi potrebne

pravne podlage; splošno soglasje ne nadomesti zakonske podlage za obdelavo podatkov o kazenskih obsodbah.

V vsako ustrezno pogodbo oziroma prostovoljski sporazum se vključi obveznost spoštovanja te politike ali se zagotovi njena enakovredna podpisana vključitev. EPEKA vodi dokazila o seznanitvi, usposabljanju in zakonito opravljenih preverjanjih.

9. člen

Partnerji, pogodbeniki in podizvajalci

EPEKA od projektnih partnerjev, podizvajalcev in drugih organizacij, ki v okviru sodelovanja izvajajo aktivnosti z uporabniki, zahteva primerljive standarde PSEA, sorazmerne naravi sodelovanja in tveganjem. Pogodbe vključujejo prepoved spolnega izkoriščanja in zlorabe, obveznost preventivnih ukrepov, pravočasnega obveščanja EPEKA o sumih v povezavi s skupnimi dejavnostmi, sodelovanja pri zakoniti obravnavi in sprejemanja ustreznih korektivnih ukrepov.

Če partnerska organizacija ne zagotavlja osnovnih zaščitnih standardov ali ne ukrepa ob zaznani kršitvi, lahko EPEKA v skladu s pogodbo in veljavnim pravom zahteva izboljšave, začasno ustavi dejavnosti ali prekine sodelovanje. Prenos izvajanja nalog na podizvajalca EPEKA ne razbremeni njenih pogodbenih in varovalnih obveznosti.

10. člen

Obvezno usposabljanje in ozaveščanje

Vse osebe, vključno s prostovoljci, praktikanti, zunanjimi sodelavci in vodstvom, se ob začetku sodelovanja pred neposrednim delom z uporabniki seznani s politiko in opravi uvodno usposabljanje PSEA. **Osvežitveno usposabljanje se izvaja praviloma najmanj enkrat letno**, dodatno pa ob pomembnih spremembah, zaznanih tveganjih ali incidentih.

Usposabljanje vključuje opredelitev spolnega izkoriščanja in zlorabe, prepovedana ravnanja, etične meje, posebno zaščito otrok, prepoznavanje tveganj, dolžnost prijave, zaupnost, odziv na razkritje, varne napotitve in zaščito pred povračilnimi ukrepi. Udeležba je dokumentirana; vodstvo zagotovi, da informacije prejmejo tudi osebe, ki se ne morejo udeležiti skupinskega srečanja.

11. člen

Obveščanje uporabnikov in dostopnost

Uporabniki morajo dobiti razumljivo informacijo, da so vse storitve EPEKA brez pogojevanja s spolnimi uslugami, da imajo pravico do varnega okolja ter da lahko brez izgube podpore in brez povračilnih ukrepov podajo prijavo. Informacije so na voljo na vidnih mestih, ob vključevanju v programe ter po potrebi v digitalnih kanalih.

EPEKA zagotavlja načine obveščanja in prijavljanja, prilagojene starosti, znanju slovenščine, pismenosti, invalidnosti in drugim potrebam. Kjer je potrebno, omogoči tolmačenje oziroma razlago v jeziku, ki ga oseba razume, ob ustreznih varnostnih in zaupnostnih pogojih. Za otroke so pojasnila in postopki prilagojeni njihovi starosti in razvoju.

12. člen Kanali za prijave

Prijavo ali vprašanje lahko poda prizadeta oseba, družinski član, uporabnik, zaposleni, prostovoljec, partner, priča ali kdorkoli, ki ima informacije o možni kršitvi. Sprejemajo se tudi anonimne prijave, ustna sporočila in prijave v tujih jezikih; odsotnost popolnih podatkov sama po sebi ni razlog za zavrnitev.

Prijavo je mogoče podati: **(a)** neposredno kontakti ali alternativni kontakti osebi PSEA, **(b)** po namenskem elektronskem naslovu ali telefonu, **(c)** pisno oziroma ustno na zapisnik na katerikoli lokaciji EPEKA, pri čemer prejemnik nemudoma in diskretno preda informacijo pristojni osebi, ali **(d)** prek pristojnega organa EPEKA, če prijava zadeva vodstvo ali imenovano osebo.

Podatki za prijavo (obvezno dopolniti pred sprejetjem): kontaktna oseba Jerica Lorenci, jera@epeka.si; alternativna oseba Štefan Simončič, stefan@epeka.si; ločena pot za prijave zoper vodstvo dobnikar@epeka.si. EPEKA te informacije redno objavlja in posodablja.

Prijava pri EPEKA ne omejuje pravice do neposredne prijave policiji, državnemu tožilstvu, centru za socialno delo ali drugim pristojnim organom. Ob neposredni ogroženosti je treba poklicati **113 (policija)** oziroma **112 (nujna pomoč)**.

13. člen Dolžnost pravočasnega poročanja in obveščanja

Osebe informacije o domnevnem spolnem izkoriščanju ali zlorabi v povezavi z dejavnostmi EPEKA **brez nepotrebne odlašanja**, praviloma še isti delovni dan, posreduje po eni izmed varnih prijavnih poti. Kadar gre za neposredno nevarnost, najprej zagotovi nujno zaščito oziroma obvesti pristojne interventne službe.

Kontaktna oseba PSEA po prejemu prijave oceni, ali je treba v skladu z zakonom obvestiti pristojne državne organe, zlasti kadar gre za otroke, neposredno ogroženost ali sum kaznivega dejanja. O vsaki zakonski dolžnosti obveščanja se prizadeto osebo, kadar je to mogoče in varno, seznani ter se informacije posredujejo v najmanjšem potrebnem obsegu.

Kadar se primer nanaša na aktivnost v okviru partnerskega sporazuma z agencijo Združenih narodov ali drugim financerjem, ki predpisuje prijavo SEA, EPEKA o sumu nemudoma obvesti določeno kontaktno točko partnerja po pogodbenem protokolu in med postopkom izpolnjuje nadaljnje obveznosti obveščanja, ob upoštevanju predpisov o varstvu podatkov. Podatkov ne prikriva, prijav ne minimalizira in zavestno ne posreduje napačnih informacij.

14. člen Sprejem prijave in začetna ocena

Oseba, ki prijavo prejme, **mora** zagotoviti miren sprejem, zabeležiti zgolj bistvena dejstva, ki jih prijavitelj spontano sporoči, in ga po potrebi usmeriti k kontaktni osebi PSEA. Ni dopustno zasliševati prizadete osebe ali od nje zahtevati ponavljanja izkušnje več osebam. Prijava se varno evidentira z datumom prejema, osnovnim opisom, zaznanimi tveganji in začetnimi zaščitnimi ukrepi.

Kontaktna oseba, kadar je to varno in obstajajo podatki za stik, **praviloma v dveh delovnih dneh** potrdi prejem in pojasni nadaljnje korake, omejitve zaupnosti ter možnosti podpore. Tveganje za takojšnjo varnost oceni brez odlašanja. Predhodna vsebinska ocena se praviloma opravi v petih

delovnih dneh, razen če narava primera zahteva drugačen potek. Ti notranji ciljni roki ne odlagajo zakonskih obveznosti ali nujnih ukrepov.

Začetna ocena opredeli predvsem: ali zatrjevana dejstva lahko pomenijo kršitev; ali obstaja neposredno tveganje; katere podporne storitve so potrebne; ali obstaja konflikt interesov; kakšne so zakonske oziroma pogodbene obveznosti poročanja; in ali je primer treba predati pristojnim organom ali neodvisnemu usposobljenemu preiskovalcu.

15. člen

Nujna zaščita in pomoč prizadeti osebi

EPEKA prizadeti osebi ne glede na to, ali vloži prijavo, sodeluje v preiskavi ali je kršitev že potrjena, v okviru svojih zmožnosti omogoči **varno, brezplačno začetno podporo in napotitev** na ustrezne strokovne službe. Ukrepi lahko zajemajo zagotavljanje fizične varnosti, nujno zdravstveno obravnavo, psihološko oziroma psihosocialno podporo, pravne informacije, pomoč pri nastanitvi in podporo pri komunikaciji s pristojnimi organi.

Napotitev se izvede na podlagi potreb, želja in informirane privolitve prizadete osebe, razen kadar zakon zahteva drugačno ravnanje. Pri otrocih se uporabljajo načelo največje koristi otroka, njemu prilagojena komunikacija ter pravila o sodelovanju zakonitih zastopnikov in pristojnih organov. Staršev ali skrbnikov se ne vključi, kadar bi to lahko ogrozilo otroka; o tem se posvetuje s pristojnimi strokovnimi službami.

Vodstvo oziroma kontaktna oseba zagotavlja ažuren interni seznam lokalnih podpornih služb, tudi za otroke, ki po potrebi vključuje zdravstvene ustanove, center za socialno delo, policijo, specializirane nevladne organizacije in pravno pomoč. Pomoč ne sme biti odvisna od rezultata notranje presoje.

16. člen

Preiskovanje prijav in pravica do poštenega postopka

Kadar začetna ocena pokaže utemeljeno potrebo po ugotavljanju dejstev, EPEKA določi nevpletenega, za takšne postopke usposobljenega vodjo obravnave oziroma zagotovi **zunanjega neodvisnega preiskovalca**. Če notranjih strokovnih zmogljivosti ni, se ne izvede improvizirane preiskave, temveč se brez odlašanja zagotovi ustrezna zunanja pomoč ali obravnava pri pristojnem partnerju.

Postopek vključuje pisno opredelitev očitkov, načrt zaščite, pregled zakonito pridobljenih dokazov, omejeno število varno izvedenih razgovorov, možnost izjave osebe, na katero se očitki nanašajo, nepristransko presojo in pisno poročilo z ugotovitvami ter predlogi ukrepov. Pri tem je treba preprečevati ponovno travmatizacijo in nepotrebno podvajanje razgovorov. Notranja obravnava ne nadomešča policijskega ali sodnega postopka in ne sme ovirati dokazovanja kaznivih dejanj.

Razlogi za odločitev, da se interno preverjanje ne uvede ali se zaključi brez ugotovljene kršitve, se dokumentirajo. Tudi v takem primeru se lahko sprejmejo ukrepi za zmanjšanje varnostnih tveganj. O pomembnih fazah in izidu se prizadeti osebi ter prijavitelju v razumljivem obsegu posredujejo informacije, kolikor to dopuščajo njihove pravice, zakon in varstvo drugih oseb.

17. člen

Vmesni in korektivni ukrepi

Za preprečitev nadaljnje škode lahko EPEKA že pred zaključkom obravnave uvede zakonite in sorazmerne **začasne zaščitne ukrepe**, kot so omejitev neposrednega stika z uporabniki, sprememba zadolžitev, dodaten nadzor ali začasna prekinitev izvajanja določene aktivnosti oziroma pogodbenega sodelovanja. Ukrepi niso kazen in ne pomenijo vnaprejšnje ugotovitve odgovornosti.

Če je kršitev potrjena, vodstvo ali pristojni nevpleteni organ odloči o ustreznem odzivu v skladu z veljavnim pravom in pogodbo, vključno z opozorilom, disciplinskimi ali delovnopravnimi ukrepi, odpovedjo ustrezne pogodbe, omejitvijo sodelovanja, spremembo sistemov nadzora in prijavo pristojnim organom, kadar je to obvezno ali primerno. V primerih, povezanih s partnerji ZN, se izpolnijo tudi ustrezne pogodbene obveznosti glede poročil, nadaljnjih pojasnil in korektivnih načrtov. EPEKA po vsaki resni prijavi presodi, ali so potrebni sistemski popravki: dodatno usposabljanje, sprememba prostorov in organizacije dela, okrepitev prijavnih poti, izboljšanje dela s partnerji ali sprememba postopkov. Izvajanje ukrepov spremlja odgovorna oseba.

18. člen

Zaščita pred povračilnimi ukrepi

Prepovedani so vsi povračilni ukrepi proti prizadeti osebi, prijavitelju, priči, osebi, ki nudi pomoč, ali osebi, ki v dobri veri sodeluje pri preiskavi. Med takšne ukrepe med drugim sodijo grožnje, zastraševanje, izločitev iz programa, odvzem pomoči, neupravičeno slabša obravnava, odpoved sodelovanja ali razkrivanje identitete z namenom pritiska.

Prijava v dobri veri ne sme povzročiti negativnih posledic, četudi se kršitev ne potrdi. Zavestno lažno navajanje dejstev je lahko samostojna kršitev, vendar se prijava, ki je ni bilo mogoče dokazati, ne šteje za zlonamerno. Če so izpolnjeni pogoji Zakona o zaščiti prijaviteljev (ZZPri), se uporabljajo tudi pravice in obveznosti iz tega zakona; ta politika ne nadomešča ločenega notranjega prijavnega sistema, če ga mora EPEKA vzpostaviti na podlagi ZZPri.

19. člen

Zaupnost in varstvo osebnih podatkov

Prijave, podpora, evidence in preiskave se obravnavajo strogo zaupno. Do podatkov imajo dostop le pooblaščen osebe, ki jih potrebujejo za zaščito, obravnavo, izpolnitev zakonskih obveznosti ali uveljavljanje pravic. Dostop se omeji in dokumentira; papirna dokumentacija se hrani zaklenjeno, elektronska pa v zaščitenem sistemu. Posredovanje občutljivih prijav po skupinskih kanalih ali nepooblaščenim osebam ni dovoljeno.

Obdelava osebnih podatkov poteka v skladu s Splošno uredbo (EU) 2016/679 (GDPR), Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) in drugimi uporabljivimi predpisi, na ustrezni pravni podlagi in po načelih najmanjšega obsega podatkov, omejitve namena, varnosti in sorazmernega roka hrambe. Podatki o spolnem življenju, zdravju, kaznivih dejanjih ali posebnih osebnih okoliščinah se obdelujejo samo, kadar je to zakonito in nujno; podrobnejši roki hrambe in pooblastila se določijo v evidencah oziroma notranjih pravilih varstva podatkov.

Prizadeti osebi se pojasni, katere informacije je EPEKA dolžna razkriti zaradi zakona, varnosti ali pogodbenih obveznosti. Nikomur se ne daje obljube popolne anonimnosti, če bi bila zaradi zakonskih postopkov ni mogoče zagotoviti. V anonimnih prijavah se identiteta ne ugotavlja po nepotrebem.

20. člen

Posebno varstvo otrok ter oseb z mednarodno in začasno zaščito

Pri delu z otroki velja okrepljeno načelo zaščite: prednost imajo otrokova varnost, dostopnost pomoči, sodelovanje ustrezno njegovi starosti in preprečevanje ponovne travmatizacije. Kadar nastopijo okoliščine, ki po veljavnem pravu sprožijo dolžnost obveščanja o nasilju nad otrokom, EPEKA brez odlašanja obvesti pristojni center za socialno delo, policijo oziroma državno tožilstvo v skladu z zakonom. Kadar je potrebno, se nujni ukrepi izvedejo še pred interno presojo.

Pri delu z osebami, ki imajo mednarodno ali začasno zaščito oziroma so vključene v integracijske programe, EPEKA zagotovi enako varstvo ne glede na državljanstvo, pravni status, jezik ali stanovanjski položaj. Pri tem upošteva tudi relevantne nacionalne standardne operativne postopke za preprečevanje in ukrepanje v primerih spolnega nasilja ter nasilja na podlagi spola, kadar veljajo za konkretno dejavnost oziroma izhajajo iz partnerskega ali programskega sporazuma.

21. člen

Spremljanje tveganj, preverjanje izvajanja in dokumentiranje

EPEKA najmanj enkrat letno preveri tveganja PSEA pri zaposlovanju, prostovoljstvu, terenskem delu, individualnem svetovanju, aktivnostih z otroki, prevozu in spremljanju uporabnikov, nastanitvah, digitalni komunikaciji in delu partnerjev. Po potrebi določi ciljno usmerjene preventivne ukrepe in odgovorne osebe.

Za izvajanje te politike se vodijo zakonito dopustna dokazila o podpisanih izjavah, vključitvi določb PSEA v pogodbe, izvedenih usposabljanjih, obveščanju uporabnikov, prejetih prijavah in sprejetih zaščitnih ter korektivnih ukrepih. Za namene poročanja in spremljanja se praviloma uporabljajo agregirani ali ustrezno anonimizirani podatki. Vodstvo praviloma enkrat letno preveri učinkovitost ukrepov in potrebo po dopolnitvah.

22. člen

Razmerje do zakonodaje in drugih aktov

Ta politika se uporablja skupaj z veljavno slovensko zakonodajo, zlasti s Kazenskim zakonikom (KZ-1), Zakonom o delovnih razmerjih (ZDR-1), Zakonom o prostovoljstvu (ZProst), Zakonom o preprečevanju nasilja v družini (ZPND), Zakonom o zaščiti prijaviteljev (ZZPri), Zakonom o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD), Splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR), Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter relevantnimi predpisi o zaščiti otrok in zaščiti uporabnikov posameznih programov. Če ta politika določa strožji etični standard, ki ni v nasprotju z zakonom, se uporablja ta standard.

Kot mednarodna strokovna podlaga se uporabljajo: **ST/SGB/2003/13** (Special measures for protection from sexual exploitation and sexual abuse), **UN Protocol on Allegations of Sexual Exploitation and Abuse Involving Implementing Partners (2018)**, **Operationalization of the UN Protocol on Allegations of Sexual Exploitation and Abuse involving Implementing Partners –**

Interim Guidance (december 2022). Konkreten partnerski sporazum lahko določa dodatne postopkovne obveznosti.

Določbe tega dokumenta ne posegajo v pravice oseb, da pridobijo neodvisno pravno pomoč, zdravstveno oskrbo ali zaščito pristojnih organov. V primeru neskladja med to politiko in prisilnimi predpisi imajo **prednost** veljavni predpisi.

23. člen

Sprejem, objava in začetek veljavnosti

Politiko sprejme pristojni organ EPEKA v skladu s statutom. Veljati začne z dnem sprejema, razen če sklep o sprejemu določa kasnejši datum. Veljavno besedilo se objavi oziroma da na voljo zaposlenim, prostovoljcem, sodelavcem, partnerjem in uporabnikom. Pred začetkom izvajanja morajo biti imenovane kontaktne osebe in aktivne prijave poti iz 12. člena.

Za spremembe in razlago politike je pristojen organ, ki je politiko sprejel, ob strokovnem sodelovanju kontaktne osebe PSEA in po potrebi pravnega strokovnjaka. Priloge so **sestavni** del politike, kadar so tako označene.

Kraj in datum sprejema: 21. 11. 2025

Za Združenje EPEKA, so. p.:
Štefan Simončič, predsednik

PRILOGA 1 – KRATKO NAVODILO ZA SPREJEM PRIJAVE PSEA

Namen: hitro, varno in spoštljivo ravnanje ob razkritju ali sumu spolnega izkoriščanja oziroma zlorabe. Ta navodila so namenjena zaposlenim, prostovoljcem in drugim sodelavcem EPEKA.

1. Zagotovite varnost. Če obstaja neposredna nevarnost, pokličite 113 ali 112. Po potrebi omogočite varen prostor ter dostop do nujne zdravstvene in druge strokovne pomoči.

2. Poslušajte in ne raziskujte. Osebi prisluhnite brez obsojanja. Ne zahtevajte podrobnosti, ne zaslišujte, ne obljublajte popolne tajnosti in ne izvajajte soočenj z domnevnim povzročiteljem.

3. Pojasnite nadaljnje korake. Povejte, kdo bo obveščen in zakaj, kakšne so možne zakonske obveznosti prijave ter kje lahko oseba dobi neodvisno pomoč. Upoštevajte potrebe glede jezika, starosti in oviranosti.

4. Posredujte varno prijavo. Bistvena dejstva in varnostna tveganja čim prej sporočite imenovani kontaktni oziroma alternativni osebi PSEA; ne razpošiljajte sporočil širšemu krogu.

5. Zagotovite podporo in ohranite zaupnost. Pomagajte pri napotitvi na ustrezne službe po potrebah in privolitvi osebe; upoštevajte posebna pravila pri otrocih. Dokumentacijo hranite le na za to določenem varnem mestu.

Obvezni kontaktni podatki: kontaktna oseba Jerica Lorenci, jera@epeka.si; alternativna oseba Štefan Simončič, stefan@epeka.si; ločena pot za prijave zoper vodstvo dobnikar@epeka.si.

PRILOGA 2 – IZJAVA O SEZNANITVI IN ZAVEZANOSTI POLITIKI PSEA

Spodaj podpisani/a potrjujem, da sem prejel/a oziroma mi je bila omogočena dostopnost Politike preprečevanja spolnega izkoriščanja in zlorabe ter zaščite uporabnikov (PSEA) Združenja EPEKA, so. p., da sem z njo seznanjen/a in da razumem obveznosti, ki iz nje izhajajo.

Zavezujem se k spoštovanju prepovedi spolnega izkoriščanja in zlorabe, strokovnih mej pri delu z uporabniki, dolžnosti prijave sumov, varovanja zaupnih podatkov in prepovedi povračilnih ukrepov. Seznanjen/a sem, da lahko kršitev politike pomeni delovnopravne, pogodbene in druge posledice v skladu z veljavnim pravom.

Seznanjen/a sem s prijavnimi potmi in možnostmi pomoči prizadetim osebam. Razumem, da prijave ne smem samostojno raziskovati ali informacij razširjati nepooblaščenim osebam.

Ime in priimek: _____

Položaj oziroma oblika sodelovanja: _____

Kraj in datum: _____

Podpis: _____

